

[Glistrup]

måneder bortsælges ved auktion, hvis ejeren ikke forinden har afhentet det.«

Det var en fortolkning af hittegodsloven, som umiddelbart forekom os at være både i strid med lovens egne ord og så umiddelbart praktisk opførende, at vi ikke kunne blive stående herved.

Nu forstod jeg ministerens indlæg i dag fra talerstolen således, at denne udtalelse, som var blevet lidt forhastet formuleret, ikke dækker det, justitsministeren mener. Dermed må jeg erkende, at det, som var den umiddelbare anledning til lovforslagets fremsættelse, er et spørgsmål, der herefter har fundet sin afklaring.

Men nu er vi altså kommet dertil, at problemerne omkring hittegod og specielt om hittegod's lovliggørelse nu er kommet frem i form af et lovforslag, og da disse regler jo, takket være at de i alt væsentligt fungerer godt i det praktiske retsliv, ikke er noget, som man falder over til hverdag i Folketinget – der går jo normalt 10-15-20 år imellem, at vi har hittegodsloven til behandling – så vil jeg tro, at det, til trods for at den, som det nu viser sig, misforståelse, der lå til grund for, at forslaget overhovedet blev fremsat, nu er berigtiget, vil være rigtigt at fortsætte med forslaget og i forbindelse med en udvalgsbehandling undersøge, hvorvidt de regler, ministeren nu påtænker administrativt at gennemføre, kan virke tilfredsstillende både på knalserterområdet og på andre felter.

Nok har vore forfædre, da de i 1952 udformede denne hittegodslov og i 1963 ændrede den, haft en heldig hånd, men vi må bare erkende, at forholdene i dag er væsentligt anderledes i det praktiske hittegodskontorarbejde, end de var dengang. Vi kan f. eks. se det ved at kigge i justitsministeriets cirkulære, der kom i 1952, hvor man som de typiske hittegodsting omtaler – jeg citerer fra cirkulærets § 12 –: punge, tasker, mapper, briller, stokke, paraplyer, handsker, hatte o. lign. Det var da rigtigt; det var, som samfundet var dengang, de typiske hittegodseffekter, og det er vel stadig effekter, der spiller en betydelig rolle. Men vi må jo med hele velstandsudviklingen, med hele trafikmidlernes demokratisering erkende, at hittegodsproblemerne nu om dage er knyttet til effekter, som frembyder problemer af noget anden art end dem, man umiddelbart havde for øje, da fol-

kettinget i 1952 og 1963 behandlede hittegodsloven.

Derfor tror jeg, at det, at forslaget er kommet frem, trods alt er godt for noget, at det vil være en god og fornuftig ting nu at få en udvalgsbehandling, hvor vi ser, om der kan være grund til hist eller her at rette i den i øvrigt fortrinlige hittegodsløvgivning, vi har.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Over for hr. Holmberg og andre kan jeg bekræfte, hvad jeg allerede har gjort på et onsdagsspørgsmål over for fru Nathalie Lind, at det, der er i mine overvejelser, og det, jeg mener at kunne gennemføre i løbet af meget, meget kort tid, er en ordning, hvorefter man foretager et skøn over, om hittegodsknallerten kan bære omkostningerne ved et syn. Kan den ikke det, destrueres den; kan den det, så sørger vi for, at synet gennemføres. Dermed er det reelle problem, man peger på i dette lovforslag, løst.

Hr. Glistrup antydede, at jeg havde for søgt mig med en fortolkning af hittegodsloven. Der lå ligesom lidt odiøst i det. Nej, hr. Glistrup, det var såmænd en sproglig smutter. Den sproglige smutter gjorde jeg rede for i mit indlæg her i dag. Det kan godt chokere mig lidt, at hele dette lovforslag er opstået på grundlag af en sproglig smutter, som vi kunne have fået afklaret, hvis hr. Glistrup og hr. Voigt ville have haft ulejlighed med at tage en kontakt til mig på det tidspunkt, da de syntes at opdage, at der lå en lille fejltagelse gemt i disse betragtninger.

Jeg tror altså, at det reelle i denne sag vil vi være i stand til at løse meget hurtigt administrativt. Derudover har jeg ikke noget som helst imod at diskutere hittegodsloven med hr. Glistrup og andre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod

[Anden næstformand]

dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om svarfrister for offentlige myndigheder m. v. [af Svend Erik Hovmand (V) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 67. Fremsat 8/2 78.)

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Erling Jensen):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om svarfrister for offentlige myndigheder m. v., som medlemmer af partiet venstre har fremsat, er, som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, inspireret af den debat om kommunalt nærdemokrati, vi havde her i tinget den 1. december i fjor. Forslagets sigte er imidlertid ikke at søge gennemført visse forvaltningsprocesser eller -regler specielt for den kommunale forvaltning, men at der generelt skal ske en regulering af offentlige myndigheders sagsbehandling i de nævnte henseender. Det er på denne baggrund, jeg som justitsminister nu nærmere skal redegøre for regeringens stilling til den foreslåede regulering af sagsbehandlingen inden for den offentlige forvaltning.

Efter forslaget opfordres regeringen til at udarbejde regler om behandlingsterminer, svarfrister og underretningspligt i forbindelse med offentlige myndigheders behandling af henvendelser, klager m. v. inden for visse kategorier. Så vidt jeg har forstået forslaget, er tanken nærmere den, at der for forvaltningssager, hvis udfald er af væsentlig betydning for en privat person eller virksomhed, så vidt muligt på generelt grundlag skal fastsættes en frist, inden for hvilken en afgørelse i sagen skal være truffet. For bestemte sagstyper, hvor det ikke lader sig gøre at foreskrive sådanne frister, skal det pålægges myndighederne at underrette parterne i sagen om, hvorfor sagsbehandlingen trækker længere ud, end det har kunnet forventes, samt om, hvornår svar kan påregnes.

Mon ikke der er anledning til indledningsvis at understrege, at de synspunkter og ideer, der ligger bag forslaget, ikke er nye. Spørgsmålet om fastsættelse af almindelige frister for myndighedernes sagsbehandling har således været genstand for overvejelser såvel i justitsministeriets udvalg vedrørende begrundelse i forvaltningssager m.v., der afgav betænkning i 1972, som i indenrigsministeriets arbejdsgruppe om kommunalt nærdemokrati, der afgav betænkning i 1977. Begge udvalg er samstemmende kommet til det resultat, at det vil være meget tvivlsomt, om gennemførelse af almindelige regler om behandlingstiden vil være et egnet middel til at opnå den ønskede hurtigere afslutning af forvaltningssagernes behandling. Dette gælder, hvad enten der søges fastsat en ensartet frist for alle forvaltningssager eller fristen varieres efter de forskellige sagsområder. Jeg henviser til de nævnte betænkninger henholdsvis side 72-73 og side 54.

Den som alternativ hertil foreslåede underretnings- og svarpligt er, som forslagsstilerne også er opmærksomme på, i virkeligheden allerede gennemført ved statsministeriets cirkulæreskrivelse af 12. oktober 1973 til samtlige ministerier og styrelser, hvorefter disse principper henstilles fulgt ved sagsbehandlingen, for så vidt ikke særlige forhold, herunder personaleforholdene, taler derimod. Som også indenrigsministeren gav udtryk for under debatten om kommunalt nærdemokrati, er regeringen imidlertid indstillet på positivt at overveje, hvorvidt og i givet fald i hvilket omfang og på hvilken måde sagsbehandlingsregler af den nævnte karakter kan fastlægges på generelt grundlag.

Efter regeringens opfattelse bør spørgsmålet om indførelse af svarfrister m. v. for offentlige myndigheder dog ikke løses isoleret, men indgå i de almindelige overvejelser om gennemførelse af en forvaltningsprocesreform, som for tiden finder sted i justitsministeriet. Jeg henviser herom til bemærkningerne til det i folketingssamlingen 1976-77 gennemførte lovforslag om udskyldelse af offentlighedslovens revision, Folketingstidende 1976-77, tillæg A, sp. 493.

Jeg vil dog gerne samtidig understrege, at der ikke hermed er taget stilling til, om en eventuel regulering af de foreslåede sagsbehandlingsregler i givet fald skal ske i lovforn. Et af de vanskeligste spørgsmål i for-

[Justitsministeren]

bindelse med en almindelig forvaltningsprocesreform er således at foretage den mest hensigtsmæssige grænsedragning, ikke blot over for forhold, der bedst egner sig til regulering i særlovgivningen, men også over for de mere almindelige synspunkter og grundsatninger, der næppe overhovedet bør nedfældes i lovform. I sidstnævnte henseende er justitsministeriet imidlertid indstillet på at overveje muligheden for, at emner, der ikke findes egnede til optagelse i en almindelig forvaltningslov, eventuelt kan gøres til genstand for en vejledende regulering, på tilsvarende måde som man i tilslutning til gennemførelse af loven om offentlighed i forvaltningen uddybede og i et vist omfang supplerede bestemmelserne i denne lov gennem justitsministeriets vejledning om lov om offentlighed i forvaltningen.

Om tidspunktet for gennemførelse af den nævnte forvaltningsprocesreform skal jeg afslutningsvis blot bemærke, at det fortsat er regeringens tanke, at forslag herom skal forelægges folkettinget i forbindelse med offentlighedslovens revision, der som fastsat ved lov nr. 279 af 8. juni 1977 skal finde sted i folketingssamlingen 1978-79. Jeg tør dog ikke udelukke, at arbejdet hermed vil vise sig så omfattende, at det i den kommende folketingssamling alene vil være muligt til opfyldelse af revisionsklausulen i den nævnte lov at fremsætte forslag til ændring af bestemmelserne om offentlighed i forvaltningen.

Tove Lindbo Larsen (S):

Venstre har i sit forslag til folketingsbeslutning opfordret regeringen til at udarbejde regler om behandlingsterminer, svarfrister m. m. Forslaget skal formentlig ses som en fortsættelse af debatten fra november 1977 om kommunalt nærdemokrati, selv om det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at dette forslag går ud over det kommunale område.

Umiddelbart måtte man finde det rimeligt at indføre regler om en vis tidsfrist for behandling af sager og dermed svar til borgerne, idet det offentlige jo stiller krav til borgerne om afleveringsfrister på mange områder. En vis lighed kunne nok være ønskelig. I mange tilfælde er der imidlertid slet ikke grund til at blande sig, idet systemet fungerer tidsmæssigt tilfredsstillende.

Det vil dog være forkert ikke at erkende, at der findes områder og tilfælde, hvor der virkelig går for lang tid, før det offentlige reagerer på en henvendelse. Årsagerne hertil kan være mange. Det behøver således ikke at være på grund af personalets manglende effektivitet. I øvrigt er det heller ikke altid, at personalets antal står i rimeligt forhold til arbejdsbyrden.

Jeg skal gerne erkende, at en langtrukken sagsbehandling kan virke meget uheldig for den involverede part. Imidlertid kan det også være vanskeligt at indføre almindelige, generelle regler, der ville give en hurtigere afslutning på forvaltningssagerne, ud over den henstilling, som statsministeren i et cirkulære af 12. oktober 1973 allerede har givet. Jeg er imidlertid meget åben for tanken om at stramme denne henstilling op, således at borgerne, såfremt sager ikke kan afsluttes inden for rimelig kort tid, får en reaktion fra forvaltningen.

Vanskelighederne med at gennemføre disse ordninger skal imidlertid ikke hindre os i at forsøge at gøre det bedre end det, vi gør. Det er derfor med tilfredshed, at jeg bemærkede justitsministerens udtalelse om, at regeringen ville prøve at løse nogle af problemerne dels gennem en forvaltningsprocesreform, dels gennem en vejledning knyttet hertil for så vidt angår de bestemmelser, der er uegnete som lovstof.

Vi har i socialdemokratiet forståelse for, at forslag herom fremsættes i folkettinget i forbindelse med offentlighedslovens revision, der skal finde sted i næste folketingssamling 1978-79.

Glistrup (FP):

Da hr. Ove Rode under 1. verdenskrig her fra folketingets talerstol holdt sin Gimletale, blev det jo startskuddet til, at den danske administration, den danske forvaltning, kom ind i en enorm vokseværksperiode, og i løbet af den kommende generation kan vi vist mildt sagt sige, at det lykkedes at få gjort reglerne omkring ministeriernes administration mindst 3 gange så indviklede, som de var, før Gimletalen blev holdt.

I den tid, der er forløbet yderligere siden 2. verdenskrig, er der i det mindste sket en fornyet tredobling. Det er derfor ikke besynderligt, at man må fastslå, at de forvaltnings-

[Glistrup]

retlige grundsætninger og synspunkter, som i alt væsentligt var udviklet, dengang vi endnu havde en administration af et skikkeligt omfang, ikke slår til over for den jungle, som vi præsenteres for i dag.

Sandheden er jo den, at de regler, vi har om ministeriernes funktion på de forskellige områder, er regler, som faktisk er udviklet tilbage i kancelliernes tid under enevælden. De blev, da man fik ministerialreformen i 1848, overført mere eller mindre automatisk, både personelt og sagligt, og så kom ministerierne til at fungere på den måde og fungere de jo udmærket, helt frem til vokseværket begyndte under den første verdenskrig.

Vi står nu i den fortvivlede situation, at man næsten ikke kan foretage sig noget her i dette land, uden at der skal indblandes 12 eller 14 eller 16 specialmyndigheder, der skal høre hinanden og sende sagerne frem og tilbage imellem fredningsnævn og miljøudvalg og ministerium for det ene og ministerium for det andet, og at embedsmændene i ministerierne takket være deres stærke fagforening bestandig render rundt og afspadserer såkaldt overarbejde, når de har været på ture rundt omkring i udlandet eller er syge eller på kurser el. lign., med det resultat at når man ringer til et ministerium, er der ingen, der aner, hvor sagen er. At man så ikke kan klare sig med de synspunkter og de forhold, som var gældende under de torneroseagtige tilstande, som vi lykkeligvis havde i ministerierne for 100 år siden, ja, deri har forslagsstillerne fra venstre så ganske og aldeles ret. Vi kan ikke affinde os med, vi kan ikke tolerere de tilstande, som har udviklet sig.

Så bliver spørgsmålet, om det er et tilstrækkelig stort redskab, man peger på i det forslag, vi nu har til behandling, til at klare disse problemer. Det virker nærmest, som om man vil bruge en lille lommekniv til at nedbryde et stort granitbjerg og tror, at man kan løse problemet på den måde.

Selvfølgelig kan vi ikke forvente, at den omstændighed, at et forslag som dette, der er på 5 små linjer og bliver sendt til behandling i folketingets retsudvalg, hvor det kan komme frem på et eller to møder, kan løse det store problem, der er tale om, lige så lidt som vi, da vi her for nogle uger siden havde første behandling af et parallelt forslag, nemlig det radikale venstres beslutningsforslag nr. B 64 om afskaffelse af overflødig dob-

beltadministration, kunne forvente, at det kan løse problemerne, at det pænt bliver sendt hen i kommunaludvalget. Nu skal altså disse to folketingsudvalg for skams skyld bruge en time eller to til at sidde og lege studiekreds vedrørende de enorme problemer, der er tale om.

Nej, skal vi virkelig angribe disse punkter, så er der kun en eneste vej frem, og det er at afskaffe med hård hånd alle de mange restriktioner, som er groet op i mere og mere uigennemtænkt lovgivning med et væld af paragraffer, der fastsætter, at borgeren skal spindes ind i alskens forskellige net. Vi kan simpelt hen ikke have en forvaltningsproces, som bare er nogenlunde sømmelig, hvis vi skal bevare alle de umådelig mange materielle forvaltningsretlige lovregler, som vi har. Derfor er svaret på forslag som B 64 og det, vi nu behandler, B 67, at gå lovgivningen igennem og så simpelt hen sørge for, at den danske forvaltning ikke får flere opgaver, end man havde før Ove Rodes ulykkelige Gimletale. Det er den eneste måde, hvorpå man rationelt kan løse disse problemer.

Selvfølgelig kan man da gøre en lille smule gavn ved at forsøge at jævne lidt hist og lidt pist og rette lidt i, hvad Poul Andersen skrev i sin doktordisputats engang for 50 år siden, og skal man gøre det, så må man gå den vej, som ministeren peger på, nemlig virkelig forberede en almindelig forvaltningsprocesreform, hvad enten den så skal finde udtryk i almindelige regler, eller den skal finde udtryk i, at man indfører nogle regler i speciallovgivningen. Det skal nok være en kombination af de to dele. Men der er ikke nogen som helst grund til med de ulykkelige erfaringer, vi har, at forvente, at en sådan gennemgang kan føre til nogle for samfundet tilfredsstillende resultater, hvis det skal foregå inden for ministerialembetsmændenes egen kreds. Det er brændbart politisk materiale, og skal der derfor komme noget godt ud af det foreliggende beslutningsforslag, så må vi nedsætte en politisk kommission, hvor politikerne er repræsenteret, til at foretage en politisk gennemgang af disse ting. Det er ikke noget, som er velegnet til at blive gennemgået af medlemmer af FTF eller Jurist- og Økonomforbundet, eller andre, der har en egen, personlig interesse i bare at gøre det hele så indviklet og kompliceret og dyrt og besværligt som muligt. Derfor kan det ikke

[Glistrup]

nytte noget at tro, at vi kan løse tingene med disse smukke forslag. Men bevares, de kan jo da bruges på venstregeneralforsamlinger og radikale generalforsamlinger ude omkring i landet, hvor man fortæller: vi har gjort en indsats imod nutidens store plage, nutidens store ulykker, og det er vel i og for sig også derfor, at man har fremsat disse forslag, og så fred være da med disse venstregeneralforsamlinger og de 7½ menneske, der kommer til dem.

Grove (KF):

Man kan jo høre, der kan siges mange ting om dette spørgsmål, og det har der også været sagt før. Så sent som i efteråret havde vi debatten om nærdemokrati, hvor indenrigsministeren gav tilsagn om at ville være med til at forenkle vores administration på forskellig måde.

Nu er det jo ikke let at fastsætte svarfrister, og det tror jeg også forslagsstillerne er klar over. Jeg tror heller ikke, det er forslagsstillerens mening, at dette skal virke som et angreb på embedsmændene, for en sags gang igennem de forskellige forvaltninger – det være sig i kommuner eller i amtskommuner – har næsten altid to sider, dels behandlingen i forvaltningen, dels ofte en behandling i de folkevalgte råd. Der kommer vi vel i konflikt med os selv: jo mere nærdemokratisk vi vil lave vores beslutningsproces, jo længere tid vil den tage; de to ting hænger nøje sammen. Altså jo mere nærdemokratisk vi laver beslutningen, jo længere tid vil en sags behandling tage i kommunalråd eller amtsråd. Det er jo ikke embedsmændenes skyld alene, det skyldes også, at sagerne skal behandles i de forskellige folkevalgte udvalg og til sidst ofte ender på enten kommunalbestyrelsens eller amtsrådets møde, hvor man kører med faste mødetidspunkter. Det er ofte årsagen til, at en sag forbliver lang tid i en forvaltning eller et råd, inden der kommer svar tilbage.

Vi kan nok være enige om, at det skal rationaliseres, men det kræver, at de folkevalgte ude i amter og kommuner er klar til at afgive noget af deres kompetence, sådan at vi kan få hurtige svar frem, og det går igen ud over nærdemokratiet.

Ydermere vanskeliggøres det af, at vi har forskellige typer kommuner, store og små kommuner, der har forskellig sagsgang, det

vil i hvert fald også gøre det vanskeligt at fastsætte svarfrister. Men til gengæld må vi da nok sige, at vi herindefra ofte sætter svarfrister på, når en borger skal påklage en sag. Derfor må en kombination være mulig, og jeg tror da også på, at der er nogle sager, man kan give en betydelig smidigere sagsbehandling. En ting kan vi i hvert fald nå frem til, og det er at give borgerne bedre underretning om, hvor en sag befinder sig. Når man synes, en sagsbehandling tager lang tid, skyldes det ofte, at man tror, sagen er helt forsvundet. Hvis forvaltningerne gav oplysning om, hvor en sag befinder sig, og hvilke råd den skal gennemgå, inden der kan gives svar, ville den enkelte borger have mulighed for at henvende sig de rette steder og følge sagens gang, og det ville jo da også være en fordel for vort nærdemokrati.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi fra konservativ side meget gerne vil være med til at se på dette her og være med til at fremme det. Vi har bare peget på nogle af de vanskeligheder, som sagen vil møde under udvalgsbehandlingen.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg er ganske enig med hr. Grove, så jeg kan gøre det ganske kort. Det er klart, at enhver må have sympati for en tilskyndelse til en hurtigere sagsbehandling på alle offentlige niveauer, men for det første ved vi endnu ikke, hvad udtrykket »visse områder« dækker, derfor må vi naturligvis drøfte i udvalget, hvad er det for områder, der tænkes på; og som hr. Grove også gjorde opmærksom på, er det jo forhold, der varierer ganske betydeligt med kommunernes størrelse og fra område til område. For det andet er der hele spørgsmålet om de personalemæssige forhold, vi har ikke mindst i den kommunale administration i dag, hvor jeg har været meget ked af at høre, at hr. Glistrup vil bruge forslaget til at slå de offentligt ansatte i hovedet med. Jeg mener ganske bestemt, at det, med det arbejdspresser der i dag er ikke mindst i den kommunale administration, vil være betænkeligt at lovgive om disse meget faste frister.

Men på den anden side synes jeg, det ville være meget positivt, hvis man kunne stramme henstillingen op, som fru Tove Lindbo Larsen sagde, også på den måde at man hen-

[Mimi Jakobsen]

stiller til kommunerne, at de under sagsbehandlingen underretter borgeren om, hvor vedkommendes sag befinder sig, således at borgeren kan henvende sig til nogen, herunder ikke mindst nogle af de folkevalgte, der sidder undervejs i systemet, kan påvirke, kan tilføje nye informationer, hvis der er opstået nye informationer, og kan følge sagen på den måde. Det ville jo heller ikke være nogen dårlig form for samfundslære, at der var andre end medlemmer af kommunalbestyrelsen, der egentlig vidste, hvordan det kommunale administrationssystem fungerede.

Derfor vil vi med megen interesse følge dette forslag i udvalget. Vi er som sagt positive over for det, men erkender også, at det muligvis hører sammen med den store offentlighedslovrevision, som kommer på et senere tidspunkt.

Alfred Andersen (SF):

Vi må nok erkende, at forslagsstillerne her har rørt ved et alvorligt problem, nemlig borgernes muligheder for at få deres sager behandlet hurtigt, og derfor er vi også velvilligt stillet over for forslaget. Men nu skal man selvfølgelig ikke generalisere – og det gør forslagsstillerne heller ikke – for de fleste kommuner giver jo borgerne skriftlig orientering om, hvor deres sag er til behandling. Det, som kan få en til at tvivle på værdien af dette forslag, er forslagsstillernes påstand om, at alt det, de foreslår, sagtens kan lade sig gøre, uden at der samtidig skal ansættes mere personale. F. eks. nævnes sociale sager og byggesager, men netop om dem får man at vide gang på gang, at deres langvarighed ikke skyldes offentligt smøleri el. lign., men ganske simpelt skyldes belastning af det offentlige apparat, og at man derfor ikke har mulighed for at fremme disse sagers behandling. Så hvis forslagsstillerne virkelig går ind for sagen, må de også erkende, at skal det virke effektivt, skal man have behandlings-terminer, må det også koste noget.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti mener ligesom ordførerne for flere andre partier, at forslagsstillerne her har rørt ved et meget væsentligt problem. Det offentlige forlanger, at borgerne har at svare, reagere inden for bestemte tids-terminer, hvorimod det offentlige selv ikke er

underlagt en tilsvarende pligt, og for at få en større ligelighed imellem de to parter, for at styrke borgerne over for administrationen, kunne der være grund til at se på det forslag, venstre her har fremsat.

På den anden side er det klart, at gennemførelsen af et sådant forslag også rejser en hel del problemer, og det største problem er vel nok dette, at man for at kunne få en hurtigere sagsbehandling skal have flere sagsbehandlere; det er jo den gordiske knude.

Jeg synes også, at underretningspligt under selve sagsbehandlingen er et interessant forslag, for det er meget muligt, at det i visse sager, hvor den forhåndenværende arbejdskraft ikke slår til – eller hvor sagerne ikke indløber jævnt hele året, fordi der er visse tidspunkter, hvor der er en særlig spidsbelastning – kunne være en fordel, hvis borgerne fik underretning om, hvor deres sag nu står.

Vi er altså positive over for intentionerne i dette forslag, men er klar over, at der er en hel del problemer ved at gennemføre det. Vi vil med positiv interesse følge sagens videre behandling i udvalget.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg allerførst takke for en positiv modtagelse. Jeg tror godt, jeg kan tillade mig at drage den konklusion, for der er ikke en eneste ordfører, der har afvist dette forslag til folketingsbeslutning. Der har naturligvis været indvendinger, og dem må vi se på i udvalget, men med én eneste undtagelse har alle ordførere ment, at her var virkelig nogle ting, som vi burde se positivt på.

Den undtagelse, som jeg fornemmede, var hr. Glistrups tale. Det er måske min egen fejl, at jeg ikke rigtig kunne opfatte konklusionen af hr. Glistrups tale. Det overraskede mig, at hr. Glistrup, som i årevis har argumenteret for at skabe en bedre og en enklere administration i dette land, ikke meget klart kunne sige, om dette forslag – lad være, at det ikke er den store revolution, men alligevel er det et skridt på vejen – kunne få hans tilslutning eller det modsatte. Men det svar får vi forhåbentlig på et senere tidspunkt, når hr. Glistrup har gjort op med sig selv, hvorvidt han ønsker at gå ind for en rationalisering og en forenkling af den offentlige sagsbehandling.

[Svend Erik Hovmand]

Dette forslag er ikke ment som en heksejagt mod offentligt ansatte. Langt de fleste sager har en fornuftig gang gennem administrationen; det gælder centraladministrationen, det gælder statslige myndigheder i det hele taget, og det gælder kommunale og amtslige myndigheder. Men ombudsmandens beretning vidner om, at der trods alt er en lang række eksempler på, at sagsbehandling har trukket urimelig længe ud, og jeg tror, de fleste af folketingets medlemmer også har en lang række af eksempler fra deres egen valgkreds eller fra henvendelser, som de har modtaget, på groteske sager, hvor der har været tale om helt urimelige ventetider. Adskillige avisartikler har også givet et klart bevis på, at der er et problem, om end ikke et generelt problem.

Jeg mener, som vi har fremhævet det i bemærkningerne til forslaget, at i en tid, hvor offentlige myndigheder pålægger borgerne flere og flere pligter, må borgerne også have krav på en rimelig behandling fra myndighedernes side. Det kan i mange personlige sager være en dybt alvorlig sag, når svar udebliver; det kan være et problem, som giver det enkelte menneske anledning til megen ængstelse og uro, men specielt for erhvervslivet og private bygherrer og andre, som er i en udstykningssituation f. eks., kan der også blive tale om betydelige økonomiske tab.

I Aktuelt for den 29. januar i år udtaler chefen for den sociale ankestyrelse, Erik Hansen, i en artikel, at der naturligvis er forskel på længden af de forskellige sagers behandlingstid, men at behandlingstider på op til 1½ år ikke er usædvanlige. Tilsvarende oplysning får samme blad samme dag fra kontorchef Jens Nielsen i matrikeldirektoratet, som også peger på, at der inden for dette område er tale om undertiden meget lange behandlingstider.

Det er klart, at vi lovgivere selv har et ansvar for, at tingene er blevet så komplicerede, som de er. Jeg synes, vi må sige til os selv, at det er rimeligt, at de mennesker, det drejer sig om, nogenlunde ved, hvad de har at holde sig til i de fleste almindelige sager, har en rimelig fornemmelse af, hvor lang tid der vil gå.

Forslaget sigter altså på at give borgerne en vished om, hvornår de kan forvente at få et svar, når det drejer sig om almindelige sager, at der, hvis fristen alligevel overskri-

des, påhviler offentlige myndigheder en pligt til at underrette om og begrunde forsinkelsen samt meddele, hvornår svar så kan forventes.

Derudover er det en hensigt med forslaget at tilskynde offentlige myndigheder – og det vil jeg gerne understrege specielt over for hr. Glistrup – til at rationalisere sagsbehandlingen. Det er også et svar til hr. Honoré fra kristeligt folkeparti. Alene den omstændighed, at en offentlig myndighed pålægges et krav om at fastlægge en tidsfrist for en behandling af en almindelig sag, vil gøre, at denne offentlige myndighed vil give sig til at overveje, om den måde, man behandler sagerne på i dag, nu også er den eneste rigtige, eller om det kunne ske mere rationelt. Alene heri tror jeg at der ligger et incitament til om ikke en besparelse af arbejdskraft i den offentlige sektor så da i alt fald et incitament til at forhindre nyansættelser, som flere var inde på.

Jeg er altså glad ved at kunne konstatere, at stort set samtlige ordførere var positive, og jeg er glad for, at justitsministeren ikke afviste denne tankegang, men fandt det rimeligt at gå ind på den og overveje, i hvilket omfang vi kan imødekomme dette synspunkt.

Jeg vil gerne henvise til, at en af ministerens kolleger, indenrigsministeren, som nævnt har været meget positiv og på regeringens vegne sagt i redegørelsen om kommunalt nærdemokrati, Folketingstidende 1977-78, sp. 3000: at »Når det drejer sig om svar fra det offentlige, som hr. Svend Erik Hovmand var inde på, så er jeg enig med hr. Svend Erik Hovmand i, at det er urimeligt med alt for lange frister. Jeg er enig i . . . , at der bør gives en begrundelse for, at svaret trækker længe ud«. Han uddyber yderligere i sine bemærkninger sin positive holdning over for indførelse af de tanker, som ligger i dette forslag.

Når indenrigsministeren den 1. december 1977 kunne udtrykke disse meget positive synspunkter med hensyn til princippet i dette forslag, må jeg kunne forvente, at de lidt kritiske bemærkninger, som justitsministeren havde til enkelte problemer i forbindelse med forslaget, er problemer, som vi vil kunne få ryddet af vejen i udvalgsarbejdet.

Ministeren henviser til statsministeriets cirkulæreskrivelse. Jeg gør opmærksom på – det ved ministeren naturligvis, men andre kan måske være i tvivl – hvad en sådan cir-

[Svend Erik Hovmand]

kulæreskrivelse egentlig indebærer. Der er her tale om den mildeste form for henvendelse overhovedet. Der er ikke tale om en lov, men om en venlig henstilling, som efter vores opfattelse ikke er tilstrækkelig. For det første fordi det kun er en henstilling, for det andet fordi den ikke omfatter de kommunale myndigheder, og for det tredje fordi den ikke er offentliggjort, så borgerne ved, hvad de har krav på med hensyn til underretning. Jeg mener, at den henstilling, som kom fra statsministeriet den 12. oktober 1973, ikke i sig selv er tilstrækkelig, men at vi virkelig har behov for at få gennemført klare retningslinjer.

Lad mig slutte med at sige, at en anden af ministerens kolleger, nemlig miljøministeren, allerede har accepteret at gennemføre princippet om svarfrister, når det drejer sig om miljøministeriet. Under vedtagelsen af et forslag om ændringer i miljøloven for nylig sagde et flertal af partier i en indstilling i betænkningen, at man ønskede, miljøministeriet gennemførte svarfrister for almindelige sager, og ministeren har over for udvalget givet klart tilsagn om, at han vil gennemføre disse behandlingsfrister, således som flertallet henstillede til ministeren.

Der er altså en udvikling på vej i flere ministerier, og jeg håber, at denne udvikling også vil komme til at omfatte justitsministeriet, at også justitsministeren vil være positiv over for dette forslag til folketingsbeslutning, når vi får det til behandling i udvalget. Jeg vil tillade mig at fornemme de bemærkninger, som ministeren kom med, som positive. De enkelte kritiske ting tror jeg på vi får ryddet af vejen i udvalget.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Jeg må åbenbart have udtalt mig noget firkantet, hvis hr. Svend Erik Hovmand kun er i stand til at fornemme min positive indstilling. Jeg tror, at alle i denne sal – sådan bør det da i hvert fald være – er af den opfattelse, at vi skylder borgerne i dette samfund at give dem så hurtig, så effektiv og så udstrakt information som overhovedet muligt. Vi må imidlertid gøre det på en sådan måde, at sagsbehandlingen over for andre borgere ikke sinkes, og derved nødsages vi til ikke at skabe for firkantede regler, men at skabe regler, som vi er sikre på kan fungere

uden skadevirkninger inden for det enkelte område.

Jeg tror, vi i alle ministerier er opmærksomme på, at det er vigtigt, dér hvor personalemængden muliggør det, at gøre sagsbehandlingerne hurtigere og stadig hurtigere. Jeg ved, at indenrigsministeren i disse måneder arbejder meget intenst med overvejelserne om, hvordan en tilsvarende holdning kan finde praktisk udtryk hos kommunerne.

Jeg er imidlertid nødt til at gentage, hvad jeg sagde i mit første indlæg, nemlig at nok kan vi foretage en række mindre forbedringer løbende – og det skal vi naturligvis gøre – men den væsentligste ting, vi har for os, er at gennemføre en egentlig forvaltningsprocesreform, og den må nødvendigvis være så dybtgående, at den kommer til at tage den nødvendige tid, og jeg har angivet, hvornår jeg skønner at lovforslag til behandling her i folketetinget herom vil være mulige.

Det er også af denne debat fremgået, at bortset fra hr. Glistrup er der ingen, der har fundet anledning af denne debat til på ny at søge at lægge offentligt ansatte for had. Offentligt ansatte administrerer en lovgivning, dette folketing har gennemført, og mængden af sager beror netop på den lovgivning, dette folketing har gennemført. Det er muligt, at hr. Glistrups betragtninger udelukkende var en kritik af andre folketingsmedlemmer – det skal jeg ikke blande mig i – men jeg synes nok, det er urimeligt, at et forslag – som jeg forstår tilsigter en bedre service over for borgerne uden af den grund at prøve at antyde, at offentligt ansatte ikke allerede i dag gør sig al mulig anstrengelse for at gennemføre en sådan service – skal give anledning til disse nye hug fra hr. Glistrups side. Det virker næsten manisk, og det er det måske også.

Glistrup (FP):

For at justitsministeren ikke skal komme til at ligge søvnløs i nat med tvivl i sindet om, hvad jeg sagde, vil jeg meget gerne fremhæve, at jeg hverken ved denne lejlighed eller ved nogen som helst tidligere lejligheder i min tilværelse har søgt at lægge én eneste offentligt ansat for had. Der har været tale om, at jeg har kritiseret folketetinget, som ministeren var inde på som sin anden mulige forklaring, for at have gennemført en dårlig lovgivning, og det vil jeg stå ved: der er mas-

[Glistrup]

ser af regler som folketinget, både dette og tidligere folketing, har gennemført, som er aldeles urimelige og umulige og giver de stakkels offentligt ansatte hårde og meningsløse arbejdsvilkår.

Derfor var mit forslag til at klare disse problemer, at vi ser at få ophævet alle disse mange mærkelige og urimelige og dårlige love. Det sagde jeg meget tydeligt, og hvis justitsministeren engang sætter sig ned og læser mit indlæg, vil han også kunne overbevise sig om, at det var det, min kritik gik på, og udelukkende det.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg først takke ministeren; jeg forstod, at der ikke var nogen grund til den skepsis, som jeg tidligere har givet udtryk for. Ministeren går altså helhjertet ind for de tanker, der ligger i dette beslutningsforslag.

Må jeg så sige til hr. Glistrup, at jeg stillede hr. Glistrup et meget enkelt spørgsmål i mit forrige indlæg. Spørgsmålet gik på, om hr. Glistrup, når han havde gjort op med sig selv, ville ende med at gå ind for dette forslag eller med at gå imod det. Jeg synes da, det må have en vis interesse, om ikke andet så da i hvert tilfælde for fremskridtspartiets vælgere, at vide, om fremskridtspartiet er tilhænger af den rationalisering i den offentlige sektor, som dette forslag tilsigter, om fremskridtspartiet er tilhænger af, at borgerne får en bedre service for de penge, man alligevel bruger i den offentlige sektor, eller om fremskridtspartiet er modstander af det. Jeg synes, det må have en vis interesse, og i hvert tilfælde er jeg interesseret i at vide, om det partiprogram, fremskridtspartiet har stået for i hele sin levetid, nu er udvisket, og at man af andre hensyn ikke længere interesserer sig for at skabe en bedre offentlig administration, sådan som dette forslag tilsigter.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Til hr. Svend Erik Hovmand kun ganske kort: jeg kan bekræfte, at jeg går ind for den målsætning, dette forslag er udtryk for, men at jeg har en skepsis, som deles af alle udvalg, der hidtil har beskæftiget sig med disse ting, om visse af de praktiske udformninger.

Til hr. Glistrup: jeg er taknemlig for hans henvisning til, at jeg kan læse hans indlæg senere. Jeg håber ikke, han misforstår mig,

hvis jeg siger, at jeg ikke er dødsenssikker på, at det er det morsomste, jeg kunne finde at læse i de kommende dage. Men i øvrigt husker jeg såmænd ganske godt, hvad hr. Glistrup sagde, og når han nu på enhver måde afkræfter, at der lå nogen form for kritik af offentligt ansatte, forstår jeg, at det også gælder hans omtale af forskellige uddannelsesformer for embedsmænd og forskellige organisationer for embedsmænd. Hr. Glistrups skæve smil i denne anledning var altså en trækning og ikke nogen karakteristisk.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jeg kan ganske bekræfte, hvad justitsministeren sagde. Jeg udtrykte beundring for den dygtighed, hvormed de offentliges organisationer har formået at varetage deres medlemmers interesser, og jeg udtalte bestemt ikke nogen kritik i den forbindelse.

Når justitsministeren siger, at han nok ikke vil læse mit indlæg, fordi han ikke finder, det er det morsomste, han kan læse, vil jeg sige til ministeren, at han trods alt ikke får sin løn for at læse Anders And, men for at læse noget, det er nyttigt for ham at læse. Jeg kan forsikre ham om, at selv om han ikke ville more sig over at læse det, vil han have vældig god gavn af at læse det indlæg igen- nem både 10 og 15 gange; det vil han kunne lære særdeles meget af.

Til hr. Svend Erik Hovmand vil jeg sige, at når der engang kommer et forslag fra venstre f. eks. om, at regeringen opfordres til at hindre kræftdødsfald i Danmark, så vil vi stemme for det, og på samme måde vil vi da stemme for dette forslag. Det er da pænt og nydeligt og nobelt, som blå tøj altid er pænt, men det gør jo ikke nogen som helst gavn; det er det rene slag ud i den blå luft, men det er da pænt og nydeligt, og derfor vil vi stemme ja til det.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Jeg forstår, at hr. Glistrup nu også vil beskæftige sig med, hvad jeg skal læse i fremtiden. Jeg håber dog, hr. Glistrup vil anerkende min ret til at varetage et vist lødighedskriterium.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Efter at være spurgt to gange og efter megen betænkelighed erklærer hr. Glistrup altså nu, at også han er tilhænger af, at der indføres svarfrister for offentlige myndigheder. Jeg synes, det er en meget interessant ting, at hr. Glistrup skulle presses for at give tilslutning til den tanke.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det sidste indlæg var dog vist kun for, at man kunne få noget at citere i venstrebladene. Jeg har ikke skullet presses til noget som helst: da jeg fik spørgsmålet, besvarede jeg det i indlægget bagefter. Der var intet spørgsmål til mig i hr. Svend Erik Hovmands første indlæg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Valg af 6 medlemmer og 6 stedfortrædere til landsnævnet vedrørende omnibus- og fragtmandskørsel.

(Jfr. tidenden sp. 7345).

Anden næstformand (Erlendsson):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 73 medlemmer: socialdemokratiet, det radikale venstre samt Steenholdt;
en gruppe på 53 medlemmer: venstre, det konservative folkeparti, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti;
en gruppe på 32 medlemmer: fremskridtspartiet og Danmarks retsforbund;

en gruppe på 20 medlemmer: socialistisk folkeparti, Danmarks kommunistiske parti og venstresocialisterne.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Otto Mørch (S),
- 2 Normann Andersen (S),
- 3 Bilgrav-Nielsen, (fhv. MF)
- 4 Holmberg (V),
- 5 Direktør Erik Thorn, Nørresundby
- 6 Fabrikant Frederik Johansen

Til stedfortrædere for:

nr. 1	Lerke (S)
nr. 2	Henning Jensen (S)
nr. 3	Per Gudme, (fhv. MF)
nr. 4	Ivar Hansen (V)
nr. 5	Ejvind Juul-Madsen, (fhv. MF)
nr. 6	Glensgård (FP)

Meddelelser fra formanden:**Anden næstformand (Erlendsson):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående Grønlandslove har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland. (Lovforslag nr. L 166).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og fiskeriudvalget (31/3 78):

Udtræder: Ernst Schmidt
Ny stedf.: Tang Sørensen

Udvalget om fysisk planlægning (31/3 78):

Udtræder: Ole Hovmand
Ny stedf.: Uwe Jensen (Ribe a.)

Kommunaludvalget (31/3 78):

Udtræder: Ole Hovmand
Ny stedf.: Irene Heintzelmann

§ 71-tilsynet (31/3 78):

Udtræder: Ole Hovmand
Ny stedf.: Poulsgaard

[Anden næstformand]

Socialudvalget (31/3 78):

Udtræder: Ole Hovmand

Nyt medlem: Irene Heintzelmann

Udtræder: Wissing

Ny stedf.: Uwe Jensen (Ribe a.)

Undervisningsudvalget (31/3 78):

Udtræder: Ole Hovmand

Ny stedf.: Irene Heintzelmann

Udv. ang. videnskabelig forskning (31/3 78):

Udtræder: Ole Hovmand

Nyt medlem: Irene Heintzelmann

Udtræder: Lawaetz

Ny stedf.: Uwe Jensen (Ribe a.)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 4. april 1978 kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste anden næstformand til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste anden næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14.34
